

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Gunnel Englund (2019) : Viltet är naturens hållbara resurs – nytt projekt satsar på vitsvanshjorten. Vasabladet, 2.11.2019.

+ LOKALT DJUR & NATUR | 2.11.2019

ESSÄ: Viltet är naturens hållbara resurs – nytt projekt satsar på vitsvanshjorten

Vitsvanshjort-hinden med sin kalv i sitt rätta element. Foto: Mikael Wikström

Vid Yrkeshögskolan Novia pågår ett projekt som utarbetar nya verksamhetsmodeller för den växande viltstammen. Nya modeller behövs eftersom viltbestånden växer samtidigt som jägarna blir färre.

GUNNEL ENGLUND, PROJEKTLEDARE FÖR VÄLMÄENDE AV VILT VID YRKESHÖGSKOLAN NOVIA
SPARA ARTIKEL

Vår finländska natur upprätthåller viltstammar till glädje och nytta men ingenting gott som inte också har något negativt i följe. Bland annat vitsvanshjortstammen har på en del håll vuxit till sig rejält och det medför en del skador i trafiken samt inom jord- och skogsbruk.

Redan i dag kräver avskjutningen av alla licenser på vitsvanshjort stora insatser av jaktlag och

-föreningar. Jägarna, som reglerar stammen, har blivit färre vilket gör att en allt större börda läggs på dem som är kvar.

Jägarna har en viktig uppgift och satsar mycket av sin fritid på att reglera stammen. För att göra ett ansvarsfullt jobb, iakttar de stammens utveckling och gör upp preliminära planer på hurudan avskjutningen bör vara för att upprätthålla en livskraftig och frisk stam som kan leva sida vid sida med oss människor, utan att vara ett störande och kostsamt moment.

Jägarna tar hand om både viltvård, jakt, tillvaratagande av köttet, med allt vad det innebär, samt håller en öppen och konstruktiv dialog till övriga berörda parter i samhället så som markägare och trafikanter.

Jägarna ställer upp i vått och torrt, samt i ljus och mörker med att eftersöka och avsluta ett djurs lidande vid en trafikolycka där vilt är inblandat. All den kunskap som en jägare besitter ifråga om djur och natur samt vapenhantering är något som få övriga "yrkesgrupper" i samhället besitter. Man bör också minnas att viltet är en naturresurs som ger oss mycket nytta.

Jägarna har valt sin fritidssysselsättning enligt eget önskemål för att de trivs i naturen, tillsammans med likasinnade eller ensamma med sin jaktkamrat hunden, eller helt ensam med tystnaden och friden i vår enastående vackra natur som bjuder på fyra olika årstider.

Jakt är långtifrån att gå ut och "skjuta ett djur", det är fråga om upplevelser i naturen, i väder som väder där människan får uppleva den makt och vilken helande effekt naturen med sina växter och djur har för vår hälsa och vårt välbefinnande. Detta att jägarna, med talkokraft, utför en välgärning för samhället ger ju ett extra plus och ett mervärde.

Mängden talkotimmar som jägare i vårt land utför under exempelvis ett år är oräkneliga och antagligen finns ingen heltäckande statistik över detta eftersom mången jägare utför allehanda viltvård utan att det minsta göra väsen av sig. Som en liten lön för denna insats erhåller jägarna eller viltvårdarna möjligheten att få tillgång till den allra finaste, läckraste mat en köttätare kan önska sig dvs viltkött.

Ett etiskt, fritt levande och lokalt kött med den mest utsökta smak en gourmand kan förvänta sig. En del lyckligt lottade jägare har möjligheten att under största delen av året ha tillgång till viltkött i sitt hushåll.

Foto: Mikael Wikström

Projekt som "välmående av vilt" behövs eftersom man måste hitta nya verksamhetsmodeller för jakten på vitsvanshjort i Sydvästra Finland.

Vilda djurs välmående handlar också om växelverkan mellan markägare och jägare. Båda parterna har stor nytta av varandra och man kan konstatera att dessa två helt enkelt är beroende av varandra. Jägaren behöver mark att jaga på och markägaren behöver någon som ansvarar för att viltstammarna hålls på en nivå som kan anses godtagbar.

På många områden får både jägarna och markägaren dela på bytet, det vill säga köttet, och

detta bör ses som en ersättning också ur markägarens synvinkel. Alla bör dock komma ihåg vilket stort jobb det ligger bakom detta kött. Skulle köttpriset vara på den nivån att den ersätter insatsen samt tidsåtgången skulle få av oss ha möjlighet att köpa detta kött.

Ett samarbetsprojekt mellan Yrkeshögskolan Novia, Finlands viltcentral, Åbo universitet Brahea- centret och Svenska Handelshögskolan har startats upp detta år för att utveckla tankegångarna och verksamheten kring de rätt höga vitsvanshjortstammarna i sydvästra Finland och Nyland.

Det finns en klar beställning på detta projekt, eftersom man områdesvis kan uppvisa verkligt höga siffror på antalet vitsvanshjortar per 1000ha jaktmark, vilket ofta anges som en mätare ifråga om viltstammar, samt antalet djur per jägare. Inom en del av jaktföreningarna och jaktsällskapen kämpar man också med minskande antal jägare samt att åldersfördelningen inte är jämn för de yngre och äldre jägarna.

Projektet har markägandet, jakten och utbildningen i fokus och enbart himlen är begränsande vad som kan åstadkommas. Projektet ska jobba med att dels hitta nya verksamhetsmodeller för jaktföreningar- och jaktlag, och dels för att utveckla försäljningen av viltkött. Projektet kommer även att ta fram informationspaket kring viltbruk, och hur ett hållbart viltbruk kan ge möjligheter för åretruntverksamhet för aktörer som är verksamma på landsbygden.

Det är fråga om nytänkande och eventuella attitydförändringar som är grundpelarna inom detta arbete. Att våga utveckla, våga pröva något nytt, se möjligheterna i nytt perspektiv. Detta är inget som görs i en handvändning utan kräver initiativ, eldsjäl, tid att begrunda samt en del information och utbildning. En del av detta hör till projektets uppgifter, resten skall komma från de parter som berörs.

Projektet har drygt två år tid att sätta grunden till dessa förändringar. Arbetsgruppen som handhar den operativa delen samt styrgruppen som följer upp och kommer med konstruktiva idéer är en välfungerande helhet och visar på en klar vilja att få verksamheten framåt i förnyade banor.

Projektet "Välmående av vilt"

- Projektet pågår under tiden 01.01.2019–31.07.2021
  - Välmående av vilt är ett tvåspråkigt nationellt utvecklingsprojekt, vars främsta målgrupp är jaktlag och jaktföreningar i sydvästra Finland och Nyland samt livsmedelssektorn på landsbygden och tjänsteleverantörer.
  - Projektet omfattar regionerna Egentliga Finland, Nyland, Birkaland, Egentliga Tavastland, Päijänne Tavastland samt Satakunta.
  - Projektet finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).
  - Projektets målsättning är nya verksamhetsmodeller för att kontrollera den växande viltstammen samt att inspirera jägarna.
  - Mera information finns på Novias hemsida: <https://www.novia.fi/valmaendeavvilt>
-

Samarbete och nätverkande mellan olika yrkesgrupper och funktioner ser dagens ljus och strävan är klar: Det behövs åtgärder som hjälper oss att ta hand om vitsvanshjortstammen inom projektområdet och modeller för hur liknande situationer, då en viltstam ökat explosionsartat, kan tas om hand på andra ställen i vårt land och varför inte också i andra länder.

Verksamhetsmodellerna kan ju sedan också modifieras och användas för att sköta övriga viltstammar vid behov. Resultatet kan enbart ses som en seger för alla parter. Både mindre och större företag, markägare, jägare och den stora allmänheten har möjlighet att få sin del av kakan och så kan vi glädjas åt att vi har en välmående vitsvanshjortstam på området som är i balans.

Kanske kan detta projekt bli en språngbräda för att en större grupp människor får uppleva naturen som en jägare gör och att flertalet matgourmander kan få ta del av det utsökta viltet vi

har i vår natur! Det är ju både etiskt, klimatsmart samt ekonomiskt klokt att utnyttja de naturresurser som våra marker upprätthåller för oss.

GUNNEL ENGLUND, PROJEKTLEDARE FÖR VÄLMÅENDE AV VILT VID YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Artikeln publicerades 02.11.2019 kl 13:00

Mer läsning

6.10.2018

+ **Novias forskare delar med sig av sin kunskap i VBL och ÖT**

Kommentarer

0 kommentarer

Ordna efter: Äldsta

Lägg till en kommentar ...

pluginprogrammet Facebook-kommentarer

+ LOKALT DJUR & NATUR VASA | IGÅR 15:00

Niklas fällde tjugotaggad älg och blev historisk

Niklas Borg med den tjugotaggade älgen. Foto: Privat